

NIEUW GUINEA KOERIER

DE GROENE

onafhankelijk dagblad voor ned. nieuw guinea

20 AUG. 1960

2e JAARGANG NO 177

WOENSDAG 3 AUGUSTUS 1960

Smaldeel Vijf ook naar "Land in omgeving van NG"

Thuisreis via Straat Magelhaen

De Commandant van het Smaldeel Vijf, de commandeur A.P. Ferwerda stond vanmorgen samen met de Commandant Zeemacht in Nederlands Nieuw Guinea de Schout bij Nacht G.J. Platerink, een interview toe aan verslaggevers van de Nieuw Guinea Koerier en de RONG.

In het bijzonder vertelde hij daarbij over de reis die het Smaldeel inmiddels had afgelegd. Ook maakte hij bekend, dat zijn eskader als onderbreking van het bezoek aan Nieuw Guinea nog een vlagvertoon reis gaat maken naar een ander land in deze omgeving, al is nog niet zeker welk land dit zal zijn. De terugreis naar Nederland gaat via straat Magelhaen aan de zuidpunt van Zuid Amerika en via de Atlantische Oceaan.

Op 31 mei jl. aldus de commandeur Ferwerda, vertrok het Smaldeel uit Nederland en de eerste haven die we aandeden was Las Palmas gelegen op de Canarische eilanden. Deze plaats werd aangedaan om wat afwisseling in de lange zoe reis te brengen. De schepen bleven daar twee dagen en daarna werd de reis rond Kaap de Goede Hoop voort gezet naar de havens Lourenzo Marques in Portugees Oost-Afrika en Port Louis op Mauritius.

De beide jagers Limburg en Groningen bleven twee dagen in de eerstgenoemde haven en de Karel Doorman en de Mijndrecht bleven eveneens twee dagen in de laatst genoemde. Eind juni begon de oversteek naar de West Australische havenplaats Fremantle, waar het eigenlijke vlagvertoon begon.

MEER NODIG DAN EEN SLEEPBOOT

Zoals U weet aldus de commandeur Ferwerda, liet het zich aanvankelijk aanzien, dat we daar moeilijkheden zouden ondervinden.

Misschien dacht men, dat men door het weigeren van sleepboothulp wel een spaak in het wiel zou kunnen steken, maar ze hielden er geen rekening mee, dat er meer nodig is dan een sleepboot je om een Nederlandse oorlogsbodem tegen te houden aldus de commandeur.

De commandant vana de Karel Doorman, de kapitein ter zee A.J. Marcus, bleek het heel goed zonder sleepboten te kunnen stellen.

Al heel gauw bleek echter, dat het bezoek aan Fremantle voor ons een groot succes werd zo vertelde de commandeur. Dit was vooral te danken aan de grote gemeenschap van Nederlandse immigranten in die plaats, in totaal ongeveer 8000 zielen, die voor een zeer hartelijke ontvangst zorgden.

Feestjes, sportontmoetingen en andere evenementen wisselden elkaar af en vele bemanningsleden werden voor bezoeken bij de burgers thuis uitgenodigd.

Na Fremantle was de reis om Australië en Australisch Nieuw Guinea naar Hollandia aan de beurt.

Als markante bijzonderheid noemde de commandeur Ferwerda de talloze malen dat door de bemanning van tenue werd gewisseld tijdens deze reis door zo vele klimaat zones. We vertrokken in blauw tenue, en toen we voor West-Afrika in de tropen kwamen gingen we over in het wit. Daarna op het zuidelijk halfrond werd het weer blauw tenue en in de Indische Oceaan weer wit, zo somde de commandeur alle wisselingen op. Het eist ook enige geestelijke aanpassing om weggaande uit Nederland waar de winter juist voorbij was, te merken dat op het zuidelijk halfrond de winter juist begonnen was.

Over het verblijf van het Smaldeel in

Meningsverschillen over Katanga spitsen zich toe

De Kongolese premier Loemoemba heeft een officieel verzoek gedaan aan de Verenigde Naties om troepen te sturen naar de afgescheiden provincie Katanga. Hij deed dit verzoek in New York aan Dr. Cordia, een assistent van secretaris generaal Hammarskjöld.

De Kongolese premier zei dat hij de Belgische troepen zo spoedig mogelijk uit Katanga wil hebben. Hij zei optimistisch te zijn over de situatie in Kongo en heeft geen verdere acties van de Veiligheidsraad gevraagd.

Voor zijn vertrek uit New York naar Londen beschuldigde de Kongolese premier Loemoemba België ervan, de Kongo de oorlog te hebben verklaard door Tsombe de kans te geven Katanga tot soevereine staat te verheffen. Hij zei dat 5 minuten nadat de Belgische troepen de Kongo hebben verlaten vrede en rust in het gebied zullen heersen.

Een delegatie van Katanga die thans in Brussel vertoeft, wordt donderdag in Londen verwacht. Een woordvoerder van de delegatie zei in Brussel dat Katanga onder geen voorwaarde troepen der Verenigde Naties in zijn gebied zal toelaten.

KONGO GAAT NATIONALISREN

De Kongolese regering heeft verklaard dat Belgische zaken die niet binnen acht dagen worden heropend als verlaten eigendommen zullen worden be-

Nieuw-Guinea Koerier

Onafhankelijk dagblad voor Nederlands Nieuw Guinea

Uitgegeven door de Gebr. Terlaak

Hoofdredacteur

Drs. N. STREEFLAND

Redactie en Administratie Oranjelaan, Loods 13, Telefoon 171
Abonnementsprijs fl 6,— per maand
fl 16,— per kwartaal bij vooruitbet.

Postabonnementen
fl 6.50 per mnd. fl 17.50 per kwart.

Advertentie tarieven

fl 0,40 per mm. Bij contract (tenminste 1000 mm) fl 0,36 per mm
Familieberichten fl 0,32 per mm

Agent te Hollandia-Binnen:
Mevr. Leeuwenburgh, p/a. Bloemenhandel "Yvonne"

Agent te Ifar: Bakkerij "BRAUN"

Agent te Manokwari: Hr. Lontho

de Nieuw Guinese wateren zei de commandeur: we zullen veel oefenen, veelal in samenwerking met de Marine-onderdelen die reeds hier aanwezig zijn.

Vervolg op pag. 4

schouwd en door de staat zullen worden overgenomen.

Dat zijn zaken die tijdens de onlusten van de vorige maand zijn gesloten.

De Kongolese regering is van mening, dat er geen gevaar meer is voor leven of eigendommen nu de Verenigde Naties troepen in Kongo hebben.

Secretaris generaal Hammarskjöld van de Verenigde Naties heeft de Kongolese autoriteiten in Leopoldstan te verstaan gegeven dat het tegen elkaar uitspelen van de grote mogendheden het land weinig goeds zal brengen. Zijn rede werd bijgewoond door president Kasavoeboe. De beslissing om Kongo bij te springen is door de Veiligheidsraad genomen met algemene stemmen.

Dat betekent, aldus Hammarskjöld, dat de gehele wereld achter U staat. Er zijn geen internationale meningsverschillen.

Grote publieke belangstelling voor de schepen van het smaldeel

Hollandia in het teken van het vlootbezoek

De drie bezoekende oorlogsschepen die gisterochtend in de haven van Hollandia aankwamen, hebben de gehele dag in het centrum van de belangstelling gestaan. In de ochtenduren werden talrijke officiële bezoeken aan het smaldeel gebracht hetgeen met het gebruikelijke ceremonieel gepaard ging.

Talrijke toeschouwers stonden op de kade het schip en wat er op gaande was gade te slaan.

Een bijzondere drukte ontstond echter pas toen het vlaggeschip van het smaldeel werd opengesteld voor het publiek. Het vliegdek van de "Karel Doorman" krioelde al gauw van de bezoekers, die zich zo goed en zo kwaad als dat ging op de hoogte stelden van alles wat er maar te zien was: vliegtuigen kanonnen etc. Op de kade voor de valreep van het vliegekampschip stond tegen halfzes nog een menigte te wachten om toegelaten te worden. Hun werd echter verzocht om de volgende dag terug te komen. Opvallend was het zeer grote aantal autochtonen dat zich aan boord begaf. Mannen, vrouwen en kinderen wandelden in alle gemoedsrust over het vliegdek en bekeken al het vreemde dat daar stond opgesteld.

De gezelligheid werd bevorderd door moderne dansmuziek die uit de geluidsinstallatie van de Doorman schalde.

SPORT

Niet alleen in het havengebied, ook elders in de stad was het bezoek van het smaldeel merkbaar. Op de sportterreinen te Noordwijk vonden de eerste voetbalwedstrijden plaats tussen de elftallen van het Smaldeel en van Hollandia. Er werden aantrekkelijke wedstrijden gespeeld, en we willen niet nalaten te vermelden, dat vooral het elftal "Karel Doorman I" een hoog spelpeil manifesteerde.

Op de tennisbanen in het APO-kamp werden in de rustige sfeer die daar gebruikelijk is de geplande tenniswedstrijden gespeeld. [De rust gold uiteraard alleen voor de toeschouwers].

In Kloofkamp vonden waterpolowedstrijden plaats tussen vier teams. Een winnaar kwam er niet tevoorschijn, omdat de teams van de Burgerij en van de Marine-Hollandia een gelijk aantal punten behaalde. Donderdag zal een beslissingswedstrijd gespeeld worden.

Op de Humboldt-baai vonden tennisslotwedstrijden plaats tussen ploegen van het Smaldeel en Hollandia.

Ook de omgeving van Hollandia kreeg het bezoek van het Smaldeel te merken. 250 man maakte met bussen een rondrit door de omgeving van Hollandia en velen van hen namen een duik in het Sentanimeer bij Meerzicht.

De uitslagen van de 's middags gespeelde sportwedstrijden zijn als volgt

POOL 1
KDM — 3 punten; VBH — 2 punten
Jagers — 1 punt

POOL 2
VHO — 4 punten; Zeemacht — 2 punten; KDM — 0 punten.

Finale: VHO — KDM I op donderdag a.s.

s' Avonds vonden er drie belangrijke evenementen plaats nl. een ontvangst aan boord van de Karel Doorman, een volleybaltournooi in de havenloods en een toneel- en caberetvoorstelling door het Indisch Toneelgezelschap in het gebouw van het Veteranen Legioen.

RECOCHET WON VOLLEYBAL TOURNOOI

Het volleybal toernooi in de Havenloods was het eerste van dit soort dat ooit in Hollandia was georganiseerd. Het leverde een geanimeerd schouwspel op want er werd op zes banen tegelijk verwoed om de titels gestreden. Binnen ruim vier uur was het pleit beslecht en mocht Recochet [de Hollandiasse kampioensploeg] zich winnaar van het toernooi noemen. Nummer twee werd de ploeg Karel Doorman I. De finale waarin de beslissing viel stond op een hoog peil. De ploegen gaven elkaar niet veel toe, maar ondanks de zeer gevaarlijke smashes van de ploegleider van Karel Doorman I, wist Recochet een voorsprong op te bouwen en te behouden.

De strijd om de derde en de vierde plaats ging tussen HBS en KOC. HBS won.

Tournooi-leider De Roder reikte om kwart over twaalf de prijzen uit aan de vermoeide doch voldane leiders van de vier beste teams.

Recochet krdg voor ieder van zijn spelers een asbak met Marine embleem, en Karel Doorman I ontving zilveren lepels met een paradijsvogel embleem. HBS en KOC ontvingen soortgelijke prijzen.

Donderdagavond vindt een serie wedstrijden plaats tussen de vijf beste ploegen van het toernooi.

GEVARIERDE VOORSTELLING INDISCH TONEELGEZELSHAP

De voorstelling van het Indisch toneelgezelschap in het gebouw van het Veteranen Legioen had een zeer gevarieerde inhoud.

Hoofdzaak was het door de heer Van Dijk, secretaris van het Veteranen Legioen zelf geschreven toneelstuk "Voor orde en Vrede", dat speelde tijdens de tweede politieke actie op Java. Het was jammer dat dit stuk voor een deel van de toeschouwers niet tot zijn recht kwam door de slechte accoustiek. Bepaalde dialogen waren niet te verstaan. Het stuk dat was opgebouwd uit een groot aantal korte scènes, werd afgewisseld met muzikale en andere nummers.

De gebezigde taal was vaak een mengsel van Nederlands en Maleis hetgeen door een deel van de toeschouwers bijzonder op prijs werd gesteld omdat zij zich, voor zover zij vroeger in Indië waren geweest, in de sfeer van daar konden verplaatsen. Bijzondere indruk maakte de "taria mapia", een dans uit de benoorden Nieuw Guinea gelegen Mapia eilanden. Mevrouw Pijong-Jouw oogste met haar zes jeudige medewerkers een welverdiend applaus. Muzikale medewerking werd verleend door de band Gagak Hitam onder leiding van de heer Mahulete.

Het feit dat bij de vele jonge mede-

werkenden van deze voorstelling alle landaarden van Nieuw Guinea vertegenwoordigd waren, weerspiegelde het streven van het Veteranen Legioen om de jeugd van Nieuw Guinea in haar neven organisaties een onderdak te bezorgen.

Contact-commissie Gouvernement - Bedrijfsleven

Besprekingen tussen vertegenwoordigers van diverse sectoren van het bedrijfsleven met de Directeur van Economische Zaken hebben geleid tot de vorming van een Contact College Gouvernement - Bedrijfsleven.

Het ligt in de bedoeling tijdens regelmatige bijeenkomsten onder voorzitterschap van de Directeur van Economische Zaken te komen tot een bespreking van onderwerpen van algemeen belang, welke het bedrijfsleven rechtstreeks raken.

De leden, die bekende figuren zijn uit het bedrijfsleven, werden voor de eerste maal aangezocht door de Directeur van Economische Zaken. Eventuele wijziging of aanvulling van de samenstelling zal geschieden na overleg en in overeenstemming met het College.

Ieder der leden vertegenwoordigt de sector van het bedrijfsleven, voor welke hij door werkzaamheden deskundig is, zodat daardoor het College naar behoren kan worden voorgelicht. Duidelijk werd ook gesteld tijdens besprekingen over het Reglement, dat ieder lid zou optreden als expert van zijn sector en niet als representant van zijn onderneming. Deze opzet verzekert een overleg op hoger niveau.

De besprekingen zullen een informeel karakter dragen.

De thans benoemde leden zijn:

de heer **Ir. A. Aberson** [Landelijke bouw nijverheid]

de heer **H.H.J. Franken** [Plaatselijke bouwnijverheid]

de heer **J. Geval** [Gespecialiseerde Import]

de heer **Th. Hut** [Vervoerswezen]

de heer **E. Jannink** [Handel]

de heer **A.J. Janssen** [Vervoerswezen]

de heer **R.G.N. Nieuwenhuijs** [Vervoerswezen]

de heer **J.H. van Rongen** [Gespecialiseerde import]

de heer **Mr. J.O. de Rijke** [Handel en Nijverheid]

de heer **R. ter Schiphorst** [Gespecialiseerde import]

de heer **M. Ubbink** [Bankwezen en mijnbouw]

de heer **P.G. Wertwijn** [Alg. import]

Wij hopen op de betekenis van dit contact-college nog nader terug te komen.

Politieberichten Hollandia

—Uit de kantinekast van het kantoor van Financiën werden een aantal sloffen sigaretten ontvreemd ter waarde van f 70,—

—Mej. M.M., van beroep huisbediende in Noordwijk, deed aangifte van de vermissing van een aantal kledingstukken die vermoedelijk werden ontvreemd door S.S. te Hamadi.

—F.A.H.G.Z. te Noordwijk deed aangifte van het feit dat onbevoegden zijn scooter hadden gebruikt voor joy-riding. 's Nachts werd de scooter uit een onafgesloten garage gehaald en de volgende dag werd hij licht beschadigd teruggevonden aan de Bovenweg. Uit

Vervolg op pag. 4

KLEREN MAKEN DE MODERNE MAN

Hoe de bevolking van Nieuw Guinea zich leerde kleden

Uit de Ethnologie kunnen we leren dat alle volken, hoe primitief ze ook mogen zijn schaamte-gevoel kennen. Bij het ene volk hecht zich dat aan dit bij het andere aan iets heel anders. Sommige volken hadden een zekere bedekking op hun zitvlak, anderen zien er uit als een theemuts vanwege het dikke pak grasschorten dat ze om hun heupen dragen. Sommigen bedekken ongeveer alles van hun huid, tot het gezicht toe, anderen accentueren juist dat gene wat wij nu juist de strategische punten vinden en die op zijn minst bedekt behoren te zijn.

We hebben een afbeelding laten drukken van een Papoease jongen gehuld in een zwart pak, stevig ingesnoerd en ingepakt zoals onze voorouders dat gewend waren. Het was uit de tijd dat onze grootmoeders de beruchte "mother Hobbart" dresses droegen, waarbij een geslaagde poging werd gedaan om zelfs de enkels te bedekken. Wij lachen daar nu om en ik vraag me af wat de Papoea's wel moeten gedacht hebben toen zij wezens die zich voor mensen uitgaven zo zwaar gecamoufleerd zagen rondlopen. In de voor-voor-Bikini-tijd bestond blijkbaar het doel van de toonaangevende mode-fabrikanten er in te pogen om zoveel mogelijk aan de lichamen van de burgers te hangen.

In die tijd was een naakt of nagenoeg naakt menselijk wezen iets, nu ja shockends.

ZAKDOEKEN

Dit heeft nog zeer lang nagewerkt, want toen een van de zendelingen van Nieuw Guinea met verlof ging, het was ongeveer in 1920, wilden zijn toehoorders bij lezingen die hij over Nieuw Guinea hield graag weten, of er nu van voortuitgang sprake was. "Kunt U, zo vroeg iemand, bijvoorbeeld merken dat de mensen zich beter gaan kleden?"

Hierop gaf de nu al bejaarde collega het volgende, klassiek geworden, antwoordt: "Och, wat zal ik zeggen. Toen ik kwam droegen de mensen een kledingstuk ter grote van een zakdoek en toen we met verlof gingen, nu ja toen was het misschien zo groot als twee zakdoeken".

Over het dragen van kleren is veel te doen geweest, we hebben daar al eens eerder op gewezen. Zolang de mensen op Nieuw Guinea geïsoleerd bleven voelden ze niet de minste behoefte om kleren te gaan dragen. Ze zagen wat de merkwaardige vreemdelingen droegen, daarover verbaasde men zich, maar ja het behoorde nu eenmaal bij het "vreemde" van de vreemdelingen.

De zendelingen kochten dikwijls kinderen vrij en die werden dan opgevoed in het gezin. Daar leerden ze kleren dragen, dat kon wel haast niet anders, want hun pleegouders droegen die immers ook.

IETS VOOR SLAVEN

De dorpbewoners evenwel dachten er niet aan dit voorbeeld na te volgen, net zomin als het naar school sturen van de kinderen. Van kleren dragen en schoolgaan werd hetzelfde gezegd: dat is iets voor slaven.

Waarom voor slaven? Wel omdat het

iedere Papoea vroeger tegen de haren in streek om "iets te doen wat anderen je opdragen". Dat immers was het grote verschil tussen vrijen en slaven. De laatsten moesten dat nu eenmaal wel doen, want daar waren ze slaven voor.

Af en toe kwam hier vroeger een schip op bezoek met aan boord de Resident van Ternate. Hoofddoel was vlagvertoon, oprichten van wapenborden en het beteugelen van koppensnellerij. Aanvankelijk meende de hoge bezoeker dat een ernstig vermaan wel voldoende zou zijn. Het was dan ook niet ongevoel, dat, bij gelegenheid van dergelijke bezoeken, de Residenten zoveel mogelijk mensen bij elkaar lieten komen om dan een toespraak weg te geven.

VOLKOMEN JUUST

Nu hadden deze Hoge Heren in de Papoea's zeer goede luisteraars en deze luisteraars reageerden bovendien ook nog, wat wil je meer?

Strijk en zet was de reactie: Kakoe [volkomen juist]. Of: Wonggorio, I srrer maroba kakoe [Nee maar, er is geen woord leugen bij]. Geen wonder dat dergelijke pitige interrupties de sprekers aanmoedigden, vooral ook omdat ze niet behoefden af te wachten of de aangesprokene nu ook werkelijk gingen doen wat ze zo vlotweg als "volkomen redelijk" kwalificeerden.

Bij een van die gelegenheden werden de bewoners van de Doreh-Baai aangemoedigd toch kleren te gaan dragen. De spreker raakte in vuur en werkte zich op tot de volgende treffende peroratie: Als jullie bewoners van Nieuw Guinea geen kleren dragen zijn jullie feitelijk als de dieren en dat willen jullie toch niet. Antwoord: O nee, natuurlijk niet. Het zal de Resident wel zijn ontgaan, dat ze waarschijnlijk wel even uit hun ooghoeken keken naar hun honden, die vanwege de vaak dikke veel te warme vacht voor dit land in de schaduw lagen te puffen van de hitte. Nee, dat wilden ze zeker niet.

Een van de zendelingen, die hierover ook wel eens met de mensen sprak, probeerde het eens op een andere manier. Hij zei: Kijk alle mensen dragen kleren dat is zo vanaf het begin. Ik heb jullie wel eens het verhaal verteld van Adam en Eva en die werden toch ook door God gekleed? Toen de mensen dit hoorden begonnen de ogen te glimmen. "I bje kakoe [bijzonder goed] was het antwoord, maar daar kwam nog iets bij nl. "Zie je nu wel: Nu dan wachten we daar maar op."

VERANDERING

De grote verandering op dit gebied kwam na de eerste wereldoorlog. Meer schepen, meer toko's, meer vreemdelingen. Toen gingen de bewoners van Nieuw Guinea merken dat ze uit de toon vielen. De publieke opinie wijzigde zich. Alle vreemdelingen die hier kwamen droegen kleren, niemand uitgezonderd. Wij zijn ook mensen, niet minder dan die vreemdelingen.

En zo kwam de tijd, dat arbeiders bijna al hun verdiende geld in kleren omzetten, voor zichzelf en hun vrouw en kinderen.

Nu is het zo, dat kleren het symbool van de vooruitgang zijn. Kleren maken de moderne mens, en dat wil men zijn. FCK

Nieuws uit Indonesie

Na afloop van de besprekingen van Djocanda met de Bulgaarse leiders werd in Sofia een gemeenschappelijk communiqué uitgegeven waarin onder meer wordt gezegd dat Bulgarije de Indonesische strijd om West Nieuw Guinea "te heroveren" volledig steunt.

Soebandrio heeft meegedeeld dat Indonesië aan de Verenigde Naties heeft doen weten dat het toebereidselen treft voor het zenden van Indonesische troepen naar de Kongo.

Soekarno heeft premier Ferhat Abbas van de "voorlopige Algerijnse regering" uitgenodigd voor een bezoek aan Indonesië.

Antara meldt dat de Oost Duitse premier Grotewohl volgende maand in Indonesië wordt verwacht.

De komende film

"HET DAGBOEK VAN ANNA FRANK"

Regie: George Stevens

In de hoofdrollen: Milly Perkins, Joseph Schildkraut, Shelly Winters.

Uitgebracht door: REX.

De geschiedenis van Anne Frank - het ontroerende relaas van een Joods meisje in de onderduiktijd - is verfilmd. De Nederlandse filmrecensenten zijn er indertijd zeer sceptisch en het ergste vrezend naar toe gegaan. Zij verwachten, en niet ten onrechte een oorlogsverhaal met veel sex en spectaculair oorlogsgeweld.

Men was echter over het algemeen zeer te spreken over de film die George Stevens naar het dagboek vervaardigde. "De regisseur heeft de stof met pieteit behandeld en op niveau", schrijft het "Filmforum" Herman Wielek concludeerde: "Het filmwerk is ingetogen en sober geworden."

Wij kunnen het Rex-concern dankbaar zijn dat zij de moed gehad heeft deze film te importeren. Haar rendement zal ongetwijfeld lager liggen dan de eerste de beste doorsnee oorlogsfilm.

Het is immers een sterk toneelmatige film met veel dialogen, maar toch zou ik alle Europeanen willen aanraden deze film te gaan zien. Het is immers een stuk verleden van het Nederlandse volk. Want deze acht Joodse Nederlanders, die in de film te zien zijn, zijn! maar enkelen van de duizenden die tijdens de tweede Wereldoorlog hebben moeten onderduiken tot de Duitse patrouilles toesloegen en ze naar Bergen Belsen of elders voerden.

Zo eindigt de film ook. Men hoort en ziet in korte close-ups de naderende soldatenlaarzen, het snauwen van de soldaten en het geronk van de overvalwagen.

In een korte epiloog ziet men hoe de vader van Anna Frank, uit het concentratiekamp teruggekeerd, het dagboek van Anne in ontvangst neemt. Ik hoop, dat U gegrepen en vol bewondering de bioscoop verlaat als U deze bijzondere film gezien zult hebben.

J.B.

Vervolg van pag. 1

Maar dat oefenen is niets bijzonders.

Elk oorlogsschip dat vaart doet niets anders dan oefenen. Dit is vooral nodig, omdat er als gevolg van de wijze van recruterende van het personeel, zeer veel mutaties op een oorlogsschip zijn. Maar ook nu we ongeveer zeven maanden met dezelfde bemanning varen is het zaak om de eenmaal bereikte graad van geoefendheid te bewaren.

Op onze vraag of de inwoners van Nieuw Guinea veel van die oefeningen zouden merken, werd ontkennend geantwoord. In de eerste plaats is oefenen lang niet altijd iets spectaculairs, maar vooral ook is het inhaerent aan de werkzaamheden van de Marine, dat de burgers van de diensten die ze verricht heel weinig bemerkt. Alles gebeurt op zee ver van het oog van het publiek. Met recht sprak de Schout bij Nacht Platerink van de "Silent Service", de naam die de Engelsen zo dikwijls aan hun Marine geven.

In zekere zin is ook de tanker Mijndrecht in het oefenprogramma opgenomen. Het tanken in volle zee blijkt steeds sneller te gaan. Ook voor de oorlog was het gebruikelijk dat bij tochten door de Indische archipel een eskader werd vergezeld door tankers, maar het tanken zelf geschiedde toen meestal in een stille baai. Pas in de oorlog is het tanken in volle zee mogelijk geworden.

OOK BEZOEK AAN ANDER LAND IN DE OMGEVING VAN N.G.

Het verblijf van het Smaldeel in de Nieuw Guinese wateren zal naar alle waarschijnlijkheid enige tijd onderbroken worden voor een goodwill-bezoek aan een land in deze omgeving, maar het is nog niet bekend welk land dat zal zijn.

Half oktober, zo is het plan, zal het Smaldeel de terugweg naar Nederland aanvaarden teneinde omtrent 20 december, voor de feestdagen dus, weer in Nederland terug te zijn. Deze thuisreis gaat evenals de uitreis via een nogal ongebruikelijke route namelijk om de Zuid-punt van Zuid-Amerika heen [door straat Magelhaen] en vandaar over de Atlantische Oceaan.

In zekere zin herhaalt de geschiedenis zich in deze reis aldus de commandeur Ferwerda: In 1614 vertrok er namelijk een "Smaldeel" van de Verenigde Oost Indische Compagnie uit Nederland naar het Pacific-gebied, dat de zelfde route volgde als het huidige Smaldeel Vijf. Alleen werd de tocht toen in omgekeerde richting afgelegd. Men stak eerst de Atlantische Oceaan over naar de zuidpunt van Zuid Amerika en voer via Kaap de Goede Hoop door naar Nederland.

De geschiedenis herhaalt zich echter nooit volledig en zeker niet in dit geval: het "Smaldeel" in de zeventiende eeuw deed over de reis drie jaar, en het Smaldeel Vijf doet er niet meer dan zeven maanden over.

Vervolg van pag. 2

enkele bloedvlekken die aan de scooter werden aangetroffen mocht men concluderen dat er een klein ongeluk mee had plaats gehad. De dader is echter onbekend.

—Ch.G. deed aangifte van de diefstal van een portefeuille inhoudende f 190, een rijbewijs en paspoort, etc. Tijdens het zwemmen te Base-G had hij de portefeuille in een broekzak achter ge-

Winkel 51**Dok 8****Heeft ontvangen per WONOSOBO****Schooltassen.****Dames - en meisjes-zwempakken, ceintuur, jongens-pyama's****Voorradig****Dunlopillo hoofdkussens, scharen, Kinderbroekjes, jongensshorts. Effen en bedrukte tinneroy. Kastpapier, ballpoints, velpon, tekenblock's, kladbloc's, en andere schrijfbehoeften.**

Alle bekenden een goed verblijf in Nieuw Guinea toegewenst.

N.L. BLOGG. a/b Ms. Wonosobo 2044

Boekhandel "Gebr. TERLAAK"

heeft ontvangen:
BEPERKTE VOORRAAD Kookboeken
o.a. van Keyner.

"Onze rijsttafel" v. Steinmetz.
"Van Bronkos tot zuurzak"

Graentjes

Te koop aangeboden: Norton, E.S.2, bij 1956 met enige onderdelen. P.n.o.t.k. Te bevragen W.J. Fredriksz. Polimac I.

2039

EDO donderdag 4/8-60 aanv. 21:00 uur.

"ROULETTE" 2049

De Commandant Smaldeel 5 maakt bekend dat tot zijn spijt de algemene bezichtiging van de Hr. Ms. "Karel Doorman" op donderdag 4 augustus van 16:00 — 18:00 uur i.v.m. het vlieggereed maken der vliegtuigen en de voorbereiding voor de demonstraties op 5 augustus **geen doorgang kan vinden.**

laten op het strand. De dader is onbekend.

—P.J.Z. deed aangifte van een poging tot doodslag door een door hem ontslagen werknemer I.R. Tijdens zijn werkzaamheden in een winkelbedrijf te Hollandia, werd de heer Z. onverwacht aangevallen door R, die hem een messteek zou hebben willen toebrengen. De stoot werd echter afgeweerd. Z. liep daarna in een korte vechtpartij twee blauwe ogen op en enkele andere lichte verwondingen. R. is in voorlopig arrest gesteld.

—In verband met het vertrek van de Karossa uit Hollandia deden zich een aantal gevallen van openbare dronkenschap voor. De politie moest verscheidene personen inrekenen.

Korte Berichten

President Soekarno heeft een nieuwe organisatie ingesteld voor de behartiging van de belangen van en de controle op de pers in Indonesië.

Deze nieuwe commissie die is samengesteld uit militaire en burgerlijke autoriteiten, onder wie de minister van Buitenlandse Zaken, dr. Soebandrio en de procureur-generaal Goenawan, zal de hoogste autoriteit zijn op het gebied van vraagstukken over de functie van de pers en zal alleen aan president Soekarno verantwoording verschuldigd zijn.

Filmprogramma**ORIENT THEATER**

vertoont heden 3/8 voor het laatst
"DANGEROUS YOUTH"

met Frankie Vaughan, Jackie Lane en George Baker.

Een goede ROCK en ROLL film.
Hoor het idool van Radio, Grammofoon en T.V. Frankie Vaughan.

Haven morgen 4/8: THE LONELY MAN met Jack Palance en Anthony Perkins. Jack Palance in de beste rol van zijn leven. Anthony Perkins de nieuwe sensationele jonge ster van het witte doek. Een Western van grote allure.

Spannend en actie tot de laatste meter. Hollandia Binnen 4/8 "SERGEANT HASSAN" met P. Ramlee.

REX THEATER

Vertoont heden 3/8 op veler verzoek de film: "HELL AND HIGH WATER"

met Richard Widmark, Cameron Mitchell en Bella Darvi.

Een geheel nieuwe sensatie op het witte doek.

Donderdag 4/8 en Vrijdag 5/8 de zeer goede Western "DE DOOD VAN EEN BANDIET" [HELL'S CROSSROADS] met zeer goede acteurs.

SPOEDIG: "HET DAGBOEK VAN ANNE FRANK"

**HEDENMIDDAG HOUDT
DR. DE GRAVE
GEEN SPREEKUR.**

2041

**Wordt slechts per dozijn verkocht:
goede kwaliteit voetbalshirts in diverse kleuren. Tevens verkrijgbaar voetbal-sokken, een- en tweepersoons bultzakken bij HAY LIONG HOO**

Hollandia Binnen telf. 165.

2043

H. ENGLEBERT N.V.

Vraagt voor spoedig indiensttreding enkele **ADMINISTRATIEVE KRACHTEN.**

Zij, die goed kunnen rekenen en/of boekhoudkundig zijn onderlegd genieten voorkeur.

Aanmelden persoonlijk of telefonisch, toestel 144 of 145.